

หลักสูตรการเรียนรู้เพื่อตนเอง ด้านการพัฒนาสังคมและชุมชน
หลักสูตร เกษตรอินทรีย์วิถีพอเพียง จำนวน 6 ชั่วโมง
ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอเมืองเพชรบูรณ์

ความเป็นมา

เศรษฐกิจพอเพียง คือ พระราชปรัชญาซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาพระราชทาน แก่พสกนิกรชาวไทย เพื่อให้สังคมไทยมีชีวิตดำรงอยู่ได้ อย่างมั่นคงและยั่งยืน ไม่ว่าเมื่อต้องเผชิญกับวิกฤตการณ์ หรือการเปลี่ยนแปลงใด ๆ บนพื้นฐานวิถีชีวิตดั้งเดิมของสังคมไทยนำมาประยุกต์ใช้การนำหลักเศรษฐกิจพอเพียง มาใช้นั้น ชั้นแรกต้องยึดหลัก “พึ่งตนเอง” คือ พยายามพึ่งตนเองให้ได้ก่อน ในแต่ละครอบครัวมีการบริหารจัดการ อย่างพอดี ประหยัดไม่ฟุ่มเฟือย สมาชิกในครอบครัวแต่ละคนต้องรู้จักตนเอง เช่น ข้อมูล รายรับ-รายจ่าย ในครอบครัวของตนเอง สามารถรักษาระดับการใช้จ่ายของตน ไม่ให้เป็นหนี้ และรู้จักตั้งศักยภาพในตัวเอง ในเรื่องของปัจจัยสี่ให้ได้ในระดับหนึ่ง การพัฒนาตนเองให้สามารถ “อยู่ได้อย่างพอเพียง” คือ ดำเนินชีวิต โดยยึดหลักทางสายกลางให้อยู่ได้อย่างสมดุล คือ มีความสุขที่แท้ ไม่ให้รู้สึกขาดแคลน จนต้องเบียดเบียนตนเอง หรือดำเนินชีวิตอย่างเกินพอดี จนต้องเบียดเบียนผู้อื่น หรือเบียดเบียนสิ่งแวดล้อม การทำเกษตรแบบผสมผสาน ก็เช่นกัน เป็นการแก้ไขปัญหา สิ้นค้าทางการเกษตรล้นตลาด และสามารถสร้างเสริมอาชีพให้กับประชาชน โดยการทำการเกษตรผสมผสาน เป็นการพึ่งพาตนเอง และการดำเนินชีวิตอย่างพอเพียง นำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำรัสชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตแก่คนไทย มุ่งสร้างแนวทางการแก้ไขเพื่อให้รอดพ้น และสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนแก่ตนเอง ครอบครัว และชุมชน

เศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง เศรษฐกิจที่สามารถอุ้มชูตัวเองได้ ให้มีความพอเพียงกับตนเองอยู่ได้ โดยไม่ต้องเดือดร้อน โดยต้องสร้างฐานทางเศรษฐกิจของตนเองให้มีความพอกินพอใช้ ไม่มุ่งหวังแต่ผลกำไร ปฏิบัติตนในทางสายกลาง มีกิน มีอยู่ ไม่ฟุ่มเฟือย ความมีเหตุผล และสร้างภูมิคุ้มกันให้กับตนเอง ซึ่งการเรียนรู้ ทฤษฎีเกี่ยวกับแนวคิดเกษตรพอเพียง ที่มีการจัดสรรและใช้ทรัพยากรในพื้นที่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ดังนั้นการให้ความรู้ และส่งเสริมการทำเกษตรที่เลียนแบบธรรมชาติ ที่ไม่ใช่สารเคมี เน้นการใช้อินทรีย์วัตถุ เช่น ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยพืชสด และปุ๋ยชีวภาพในการปรับปรุงบำรุงให้มีความอุดมสมบูรณ์ เพื่อให้ต้นพืชมีความแข็งแรงสามารถ ต้านทานโรคและแมลงด้วยตนเอง รวมถึงการนำเอาภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ประโยชน์ เพื่อให้เราสามารถบริโภค ผลผลิตพืชผัก ผลไม้ที่ไม่มีสารเคมีตกค้าง อีกทั้งยังไม่ทำลายสภาพแวดล้อมอีกด้วย

หลักการของหลักสูตร

1. บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 3 ห่วง 2 เงื่อนไข การทำเกษตรที่ตั้งอยู่บนความพอประมาณ, มีเหตุผล, และมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี
2. การปรับวิถีคิดการพึ่งพาตนเองเป็นหลัก ลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ และลดพึ่งพิงปัจจัยภายนอก
3. ใช้ชุมชนและพื้นที่เป็นฐาน พัฒนาการจัดการทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ให้ สอดคล้องกับสภาพอากาศ ภูมิประเทศ และวิถีชีวิต
4. กระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม เน้นการอบรม ศึกษาดูงาน และลงมือปฏิบัติจริง

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อให้ผู้เข้าร่วมโครงการมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. เพื่อส่งเสริมให้ผู้เข้าร่วมโครงการสามารถนำความรู้ เรื่อง เกษตรผสมผสานมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตได้

เป้าหมาย

ประชาชนทั่วไป

ระยะเวลา จำนวน 6 ชั่วโมง

ภาคทฤษฎี 4 ชั่วโมง

ภาคปฏิบัติ 2 ชั่วโมง

โครงสร้างหลักสูตร

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
1.	ความหมายของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	เพื่อให้ทราบ ความหมาย ของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	ความหมายของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	บรรยาย/อภิปราย	1 ชั่วโมง 30 นาที	-
2.	ความสำคัญหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	เพื่อให้ผู้เรียน บอกความสำคัญหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	ความสำคัญของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พอประมาณ, มีเหตุผล, มี ภูมิคุ้มกัน	บรรยาย/อภิปราย	1 ชั่วโมง 30 นาที	-
3.	ขั้นตอนการทำเกษตรอินทรีย์	อธิบายขั้นตอนการทำเกษตรอินทรีย์	ขั้นตอนการทำเกษตรอินทรีย์ในแบบต่าง ๆ และการดำเนินชีวิตแบบพอเพียง	บรรยาย/อภิปราย	1 ชั่วโมง	-
4.	การทำฮอโมนไข่ และฮอโมนนมสด	ปฏิบัติการทำฮอโมนไข่ และฮอโมนนมสด	ปฏิบัติการทำฮอโมนไข่และฮอโมนนมสด	1. วิทยากรบรรยาย/สาธิตวิธีการทำ	-	2 ชั่วโมง

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์ การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการ การเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
				ฮอร์โมนไข่ และ ฮอร์โมนนมสด / ผู้เรียนลงมือ ปฏิบัติ 2. วิทยากรและ ผู้เรียน แลกเปลี่ยน เรียนรู้		

สื่อการเรียนรู้

1. ศึกษาจากเอกสาร/ ใบความรู้/ สื่ออิเล็กทรอนิกส์
2. ตัวอย่างชิ้นงาน
3. ฝึกปฏิบัติ

การวัดผลประเมินผล

ประเมินความรู้ภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติจากการสอบถาม แบบทดสอบ การสังเกต การมีส่วนร่วม

เกณฑ์การจบหลักสูตร

1. ผู้เรียน/ผู้ฝึกอบรมมีเวลาเรียนรู้และฝึกปฏิบัติตามหลักสูตรไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
2. ผู้เรียน/ผู้ฝึกอบรมมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์ตามหลักสูตรไม่น้อยกว่าร้อยละ 60
3. ผู้เรียน/ผู้ฝึกอบรมมีชิ้นงานผ่านเกณฑ์ประเมินตามมาตรฐานและคุณภาพ

ลงชื่อ.....ผู้เขียนหลักสูตร
(.....)

ลงชื่อ..... ผู้เห็นชอบหลักสูตร
(.....)

ลงชื่อ.....ผู้อนุมัติหลักสูตร
(.....)

ผู้อำนวยการ สกร.ระดับอำเภอ.....